

POLÍTICA NOVA

CEDOC
FONS
A. VILADOTany I
núm. 1

octubre -63

HAN PASSAT VINT-I-SET ANYS DES QUE, ENDERROCANT les encara febles estructures democràtiques de l'Estat espanyol, la rebel·lió militar, que dos anys després degenerà en guerra civil, va instaurar el règim actual.

Franco ha aconseguit de mantenir-se, capejant tota mena de temporals, malgrat la dura i constant oposició que provoca dins i fora de la Península.

Montrestant el món es trova en plena fase d'evolució vertiginosa. Els descobriments científics es succeïxen ràpidament, i les estructures polítiques, econòmiques i socials es van adaptant a les noves condicions planetàries.

Els antics pobles colonials van trovant el camí de la independència i del govern democràtic. I fins i tot l'oposició política entre els dos grans blocs mundials sembla entrar en una nova fase de distensió.

El règim de món del nostre país, sembla estar totalment allunyat de l'evolució mundial. El règim, mitjançant maniobres oportunistes adequades, va fingint les evolucions de façana que li convé per tal d'adquirir una certa reputació de modernitat i de mantenir-se en el poder. Tot això sense modificar gens cap de les bases estructurals de la seva estructura totalitària.

Aquesta situació no pot mantenir-se indefinida. Els pobles peninsulars no poden quedar per sempre

2 més al marge del món modern, com una mera curiositat fonda per a turistes.

El mateix règim ja dona signes de fatiga en el seu constant funambulisme. I fins i tot, les classes econòmiques burgeses, que han estat el seu principal suport, intenten d'iniciar per llur compte i en llur exclusiu benefici, com sempre, alguna mena d'evolució sota el signe del neo-capitalisme. Per a nosaltres, que volem una transformació sincera i veritable, ha d'ésser molt més difícil.

Ens és imposat, de la manera més peremptòria, un esforç de clarificació política. La nova generació dels Països Catalans si vol assumir el seu destí, necessita una lucidesa absoluta, una afirmació sense límits i una disposició immediata per a l'acció, per tal de resoldre els problemes que ens venen a sobre.

Superant les nostàlgies d'un nacionalisme primitiu i romàntic, els ideals d'una democràcia formal, o els interessos d'una classe econòmica encara dominant, ens hem de plantejar i resoldre, de soca i arrel, la manera de posar el nostre país en la via del món actual, és a dir, la manera d'instaurar les institucions polítiques que assegurin una autèntica democràcia econòmica i social.

Sabem que això vol dir trencar amb els "draps calents" d'un liberalisme que només pot privilegiar les classes poderoses. Sabem que això necessita l'agrupament de totes les forces d'esquerra social, incondicionalistes i progressives. Sabem que cal trobar fórmules, adaptades a la situació actual, d'acció comuna i alhora de coherència orgànica, sempre de cara a l'esdevenidor. Sabem que cal vitalitzar les entitats naturals del nostre país per tal que tornin a ésser les nuclis orgànics del nostre cos polític. Sabem que una democràcia nova de signe social i obrerista, i bastida sobre el respecte a la persona humana, és el resultat de grans sacrificis i esforços.

A través de POLÍTICA NOVA ens proposem d'entrar en contacte amb tots aquells que pensen bàsicament com nosaltres, i desitgem que serveixi de punt de partida per a una acció política, per uns Països Catalans més justos i més autèntics.

"Per part meua, he escollit l'orientació treballista. És una actitud que vaig a exposar tot seguit, i desitjo que serveixi com a element de reflexió. La

a/ Per a mi, el treballisme és diferent de SFIO, més clàssica del MRP. Si el terme treballisme pot això cal enviar-lo.

b/ Estic persuadit que les tècniques d'acció política, d'organització, d'informació, i de formació, són tant importants com les opcions polítiques.

c/ Em sembla que allò que és essencial és de forjar un instrument polític capaç d'assumir la direcció política del país, al servei d'una concepció humanista de la societat, amb una finalitat de revifar la vida democràtica.

"L'opció democràtica cristiana és perillosa en tant que conservadora, utòpica en tant que irrealitzable, dolenta en tant que closa. Hi ha, per cert, alguns avantatges en la creació d'una gran força democristiana:

- Soria una opció senzilla.
- Soria teòricament possible a França, degut al nombre de cristians que hi ha.
- Permetria una reducció sensible quant al nombre de partits.
- Permetria d'establir un corresponsal a França dels altres partits democristians europeus.

"Però l'opció democràtica cristiana seria perillosa en tant que conservadora:

- S'esdevindria de nou que la marca clerical s'imposaria. És precisament contra això que va ésser volguda la creació del MRP.
- Sociològicament l'electoral cristià està dividit. La acció d'una democràcia cristiana no es podrà fer d'altre manera que escapçant la dreta del MRP.
- En ella mateixa, l'etiqueta democràtica cristiana no defineix pas un programa polític. Les opcions polítiques dels cristians són sovint diferents, i això pot semblar desitjable. Fa por que la unitat es faci en detriment del dinamisme.

"Però l'opció democràtica cristiana seria utòpica perquè

és irrealitzable:

-Es rebutjada per una part important de cristians compromesos.

-Hom parla d'integració de forces vives, però els responsables socials o professionals refusen en el seu conjunt una solució d'aquest gènere. D'ací que la creació d'una gran democràcia cristiana jove i dinàmica esdevingui irrealitzable.

-Una solució d'aquest tipus no sembla pas tampoc tenir a favor seu la jerarquia catòlica, sense la qual és irrealitzable.

"Però l'opció democràtica cristiana seria dolenta perquè desemboca en un grup clor i tarcat:

- Seria rebutjar aquells que no volen un partit totalitari i escleròtic, i aquells que no comparteixen cap fe religiosa.

- Fora aixecar obstacles, potser artificials, entre homes que poden agrupar una mateixa voluntat de construir una democràcia moderna.

- Establiria de nou una confusió entre l'espiritual i la política i revifaria així les antigues discussions que molts desitgen definitivament "pagades".

Citem part d'un article de Jacques Blot, antic responsable dels Joves MRP que ha estat publicat a "Dialogues dans la cité nouvelle", òrgan precisament de l'Equip dels Joves MRP. Només volem subratllar el seu encert i la seva actualitat a França i en d'altres indrets. La prova del poder no li ha estat propícia a la Democràcia Cristiana. Recordem els mots de Mounier adreçats als girondins: "La moderació no és cap política, la seva moderació esdevenia gairebé una malaltia".

L'inserció de l'espiritual en l'ordre temporal -fet amb tanta bona intenció com vulgar- ens sembla ara una manera de limitar la dimensió espiritual de l'home i a la vegada la seva dimensió temporal. Creiem que les lliçons evangèliques han d'ésser, en tot cas, per al cristià, font de compromís polític per tal de construir una ciutat terrona més justa. La subordinació de la política a la moral esdevé un moralisme que històricament ha estat causa de confusió.

Des d'una visió revolucionària de la nostra societat, la democràcia cristiana participa de les falles d'unes generacions socialment tímides i d'una democràcia parlamentària i burgesa socialment ineficaç, és a dir, d'un optimisme damuntbel qual no creiem possible edificar sòlides opcions polítiques, socials o econòmiques. La manca de sentit històric que caracteritza una bona part dels democràtics, els ha lligat —de bona o mala fe— a unes formes democràtiques depassades. Un examen de consciència polític en els anys privilegiats de postguerra en què la democràcia cristiana tingué la seva hora favorable, no fou relatiu. Creiem que damunt una força permanent d'incertesa i confusió, encara que hom tingui un passat gloriós, no és possible de bastir cap política d'esdevenidor.

LES PRETENSES REALITZACIONS ECONÒMIQUES DEL RÈGIM

El règim controla els mitjants d'informació. Amb aquesta frase queda expressada la forma més efectiva d'opressió. La propaganda més subtil d'inspiració oficial vol demostrar l'existència d'importantes progressos econòmics a la Península —si més no en els darrers anys— i que aquests progressos compensen sobradament els "petits" inconvenients d'una manca de llibertat política i sindical, o el sacrifici d'altres "futesos sentimentals", com la llibertat lingüística i cultural de les minories nacionals (altrament sense raó d'ésser, diuen, "a l'hora de la unificació d'Europa"). Hi ha sectors, certament minoritaris però influents, que, per manca d'una contrapropaganda, que posi en evidència la realitat, s'empasson la mentida oficial.

La política econòmica del règim és i ha estat nefasta. Aquesta és la realitat. I no podia ésser d'altra manera, perquè el règim és objectivament incapaç de dur a terme la política econòmica que cal. Per dur-la a terme hauria de destruir l'estructura social en què la situació franquista es recolça. Condicionat pel seu origen i per les bases estructurals en què es sustenta, el règim franquista ha tingut una política sistemàticament determinada per plantejaments parcials de la realitat econòmica, en funció dels següents elements:

- a/Tranquil·litzar enganyosament l'opinió pública; cosa al·
tament fàcil amb el domini dels mitjants d'informació.
b/Salvaguardar els interessos de les persones i grups
compromesos amb el règim.

Per això n'ha resultat una política econòmica sense cate-
goria, sempre en retard, dedicada a posar pedaçes als
problemes que per massa evidents no podien ésser amagats.

El règim s'atribueix falsament:

-Una important realització en l'ordre de nous regadius.
Les estadístiques demostren que, malgrat la propaganda
entorn del "Pla Badajoz", el promig anual del total
d'hectàrees de nous regadius és inferior durant l'etapa
franquista que en la República o en la dictadura de Pri-
mo de Rivera.

-Una important expansió de la producció elèctrica.
Aquest és el punt fort de la propaganda oficial. Des
d'un punt de vista estadístic és demostrable que l'ín-
dex d'expansió de la producció elèctrica no és tampoc
superior a l'enregistrada en els règims immediatament
anterior, i no cal dir que no excel·leix al costat de
les expansions aconseguïdes per altres estats europeus.

-Transcendentals realitzacions en l'ordre industrial
El règim pot exhibir 13 anys d'absolut estancament, entre
1939 i 1952. A partir de 1953, any del pacte amb els E.U.,
fou reemprisa l'expansió industrial, però no en virtut
d'una política d'utilització més racional dels mitjants
econòmics al servei dels veritables interessos de la po-
blació, sinó mitjançant l'entrada massiva de capitals
estrangers que faciliten una situació de gradual però
progressiva submissió al capitalisme internacional. Mal-
grat aquesta perillosa maniobra, que hipoteca greument
el futur, els resultats són mediocres.

-Una tasca de planificació econòmica

El Comissariat del Pla, confiat a Laureà López-Rodó, mem-
bre de l'Opus, és un altre dels equívocs del règim. De
cap manera realitza una tasca de planificació global, si-
nó una tasca de realitzacions parcials que no resoldran
mai cap problema greu. Per exemple el problema gravis-
sim de l'excedent demogràfic andalús, que per a qualsevol

altre govern conseqüent significaria fer immediatament un esforç important i planificat a Andalusia.

7

-Una important "obra social"

Tot hom sab les terces del "Seguro de Enfermedad", amb el que s'ha pretès fer un simulacre de la veritable socialització de la medicina. Tot hom sab que més de la meitat dels ancians sense mitjans econòmics no reben pensions de cap mena; que la major part dels que en cobren, només reben 300 o 400 ptes. Tot hom sab que els soldats rissos cobren la mateixa retribució que l'any 1936: 50 cèntims diaris. Tot hom sab que "la gran obra social", la que caracteritza més plenament el règim, és d'haver deixat sense veritables dirigents sindicals la classe obrera.

El règim és responsable:

a/ De deixar desbordar i creixer com un càncer el problema de l'habitatge; un problema que no existia l'any 1936.

b/ De no ésser capaç de promoure veritables coses i institucions d'ensenyament, tant al nivell primari com al tècnic i al d'altres humanitats. Una veritable impulsió d'aquest camp és una de les bases imprescindibles del desenvolupament econòmic. La Generalitat i la República van demostrar llur capacitat; el franquisme només ha realitzat simulacres: algunes façanes impressionants que amaguen una raquítica funció docent.

c/ De la improvisació davant dels fenòmens migratoris de la població, que es produeixen anàrquicament, sovint amenaçant les possibilitats de desenvolupament econòmic (com és el cas de l'emigració de personal especialitzat a Alemanya).

d/ De la mala organització dels transports, que és un altre impediment per al desenvolupament.

e/ De la ineficiència de la burocràcia estatal i també de l'anorreament de les administracions locals, que són un fre en lloc d'ésser els principals centres de planificació, coordinació i impulsió del desenvolupament econòmic.

El règim lluny d'assolir resultats econòmics satisfactoris

8 és el principal obstacle que frena el ple desenvolupament. Podem resumir la nostra situació en la forma que ho ha fet el premi Nobel John Steinbeck: "Un país viu, amb un elefant mort a sobre". Els problemes econòmics peninsulars només poden ésser resolts amb eficàcia mitjançant un plantejament global de les necessitats i dels mitjans, fet en funció dels veritables interessos del país i des d'una perspectiva de plena participació del poble. Només així hi haurà una política econòmica a l'altura de les circumstàncies. I aquesta política no està a l'abast del franquisme.

LA PENA DE MORT ARMA POLÍTICA

En tot procés de reversió de règim polític, hi ha algun moment en què l'autoritat constituïda —deixant de banda la licitud o il·licitud del seu origen— és desafiada per l'acció de l'oposició. La resposta és rutinària i sempre la mateixa: recórrer a la força. És l'actitud de qualsevol règim en perill, o simplement desafiat, que se sent o s'entén subvertit. Una modalitat d'aquesta resposta sol ésser la promulgació de normes legals d'excepció i la creació de tribunals igualment d'excepció.

La repressió comporta sempre una recusació estatal de les lleis ordinàries i una expressa i declarada desconfiança vers la judicatura encarregada d'aplicar aquestes lleis. La creació de lleis més polítiques, administrades per tribunals més compromesos, és en aquests casos, una constant històrica. Naturalment, en compliment d'aquesta constant històrica, l'actual administració espanyola ha dictat, des de l'any 1939, severes mesures encaminades a reprimir qualsevol tipus d'acció que pugui alterar el statu quo derivat de la guerra civil. Però, en fer-ho, recull una llarga tradició a la Península i mostra com el temor i la desconfiança en l'administració normal de la justícia obliga a mantenir una situació de repressió no justificada per cap mena d'acte, i menys encara després de la modificació del Còdic Penal Ordinari.

Dins el drama que va ésser la primera República espanyola, recordem el decret de 21 de gener de 1874 que regulava la definició i sanció dels delictes contra l'ordre públic.

La penalitat prevista arribava, segons els casos, fins la pena de mort. Ja en temps de la monarquia, aquesta va fer sentir la seva veu mitjançant la llei de 10 de juliol de 1894. Eren els temps de les guerres colonials, de l'anarquisme a Andalusia i a Barcelona, de l'atemptat contra Martínez Campos (24 setembre 1893), de la bomba del Liceu (7 novembre 1893). Eren caps visibles de l'Estat: Cánovas, Sagasta, Maura. En els articles primer i segon d'aquella llei es preveia igualment la pena de mort. Posteriorment també la segona República dictà la seva llei excepcional, la de l'11 d'octubre de 1934. Seguintment en el seu article primer es parlava de la pena de mort. Els processats podien ésser posats a la disposició militar, encara que normalment els judicis fossin seguits davant els tribunals regulars. La referida llei douria ésser tant del gust de la alshores oposició de dretes, que en plena guerra civil fou posada en vigor en el camp franquista per llei de 5 de juliol de 1938.

Sota el pes d'aquesta legislació vindicativa ha estat afusellat Grimau per fets ocorreguts fa més de vint anys, i ha estat precís de tornar a recordar la tragèdia de la guerra civil, que tothom —menys el règim— vol tenir per superada.

Sota el pes d'aquest tipus de lleis han estat jutjats i condemnats Pujol, Coron, els anarquistes de Madrid i els estudiants de Barcelona, com poden ésser-ho tindrà totes els minors d'Astúries. És a dir, persones de molt diversa filiació política, de clara diferenciació ideològica, però decidits opositors del règim. Tot el que signifiqui oposició al règim, per lleu que sigui, pot ésser judicat a la llum d'aquestes normes.

Per tant, desgraciadament, la situació actual en aquest ordre, ve avalada per antecedents històrics i legals en els quals, i en la seva pròpia necessitat, troba el franquisme la seva justificació. Ara com abans, l'autoritat constituïda intenta conservar inalterable, encara que infructuosament, una situació que resulta i va resultant cada dia més estranya a la sensibilitat, a la ideologia i al desig de la majoria. La democràcia purament formal i el totalitarisme han donat, malauradament, fins avui almenys, la mateixa resposta.

El dia 16 d'agost proppassat dos homes de trenta anys, Francisco Granados Gata i Joaquín Delgado Martínez, foren executats a la presó de Carabanchel. Pocs dies abans, en un judici sumaríssim, celebrat a porta tancada, sense testimonis ni periodistes, havien estat acusats d'haver realitzat diversos actes de terrorisme, entre els quals el d'haver col·locat una bomba que havia esclatat a l'oficina de passaports de la Direcció General de Seguretat i havia ferit algunes persones.

Segons ha afirmat darrerament la premsa estrangera més solvent, els dos inculpats no van tenir cap participació en els esmentats actes de terrorisme. Delgado i Granados foren detinguts efectivament davant el Palau Reial, tal com manifestà la policia. (Ja en aquest edifici on Franco acostuma a rebre les credencials dels nous ambaixadors; l'horari d'aquestes cerimònies és conegut amb anticipació). Però el motiu de la seva presència en aquest indret no era el d'anar a molestar grollerament a dues noies poloneses sinó complir amb la missió que l'organització anarco-sindicalista "Consejo Ibérico de Liberación" els havia encomanat: preparar un atentat contra Franco. Almenys a aquesta conclusió arribà la policia després d'haver descobert un arsenal "terrorista" per estrenar i d'haver torturat barbarament els detinguts. El règim, però, va silenciar totalment aquests mòbils, i no va permetre la celebració d'un judici amb unes certes garanties per als acusats; preferí inculpar-los d'un delictes que no havien comès i condemnar-los al "garrot".

P. Méndez France - "LA REPUBLIQUE MODERNE" - Gallimard, París, 1962 - trad. cast. Aguilar, Madrid, 1963.

L'autor ha resumit el seu pensament polític en aquest llibre breu i precís, en el qual fa una sèrie de propostions per a l'establiment d'un autèntic règim democràtic i popular a França. Tot hi ésser redactat de cara a la conjuntura política francesa, moltes de les consideracions tenen validesa entre nosaltres. Destaquem especialment els capítols dedicats a la instauració d'una democràcia real en el camp econòmic i social, i a la participació dels treballadors en la gestió. D'aquest llibre ha aparegut recentment una traducció castellana.

ASTÚRIES: MES DE SEIXANTA DIES DE LLUITA

El 24 de juliol proppassat 4.500 treballadors de cinc mines asturianes van iniciar aquest moviment vaguístic que tan profundament ha marcat i ha posat de manifest les possibilitats del món del treball enfront les estructures econòmico-sindicals que el règim manté i que li permeten d'anar passant.

Durant tots aquests dies els catalans hem sentit desigs de fer arribar la nostra solidaritat a cadascun dels homes que, privats de recursos i subjectes a una dura política de repressió han aguantat i aguanten per damunt dels càlculs de l'enemic, que el dia 25 de juliol —és a dir l'endemà d'iniciada la vaga— manifestava per boca del ministre d'informació que "es tractava solament d'un conflicte local".

Malgrat aquesta aparent indiferència del règim, el dia 11 d'agost la vaga agrupava 15.000 homes i el 27 del mateix mes ultrapassava els 20.000. El règim continuava negant la importància d'aquesta prova de maduresa dels treballadors, i feia inscriure en els diaris de més tiratge notes periòdiques que, durant més de sis setmanes, ens anunciaven que la vaga s'havia acabat...

Ben al contrari, aviat foren plantejades les finalitats de la vaga i, per damunt el problema encara pendent de la reorganització industrial d'aquella zona, fou fixat, en un full signat per la U.G.T., unes reivindicacions concretes quant als sous: un mínim de 200 pessetes de sou diari al "picador" de fons, 175 per als obrers de superfície i 100 per al retir, així com tres setmanes de vacances pagades, i dues pagues extraordinàries d'un més cadaascuna. Per altrabanda, respecte a les causes "morals", un full signat per l'Aliança Sindical Obrera —aglutinant control de l'acció obrera en aquesta vaga— diu: "Lluitem per la dignitat de la classe obrera, perquè els sindicats siguin lliures i perquè els convenis col·lectius siguin negociats amb els autèntics representats dels obrers."

A partir del 25 d'agost la vaga guanyà també les mines

de Lleó i en conjunt s'anà estenent fins a primers de setembre. No és fins a mitjans de setembre que podem dir que la vaga començà a decòixer a Astúries, si bé es mantingué a Lleó. Tot això no pas d'una manera anàrquica, sinó dins la disciplina que és la característica d'aquesta vaga heroica.

Malgrat el silenci amb què el règim procura envoltar la vaga, el sacrifici d'aquests homes ha arribat i arriba a tots els recs de la península i no cal dir del món.

La veu vigorosa de Mr. Cardijn, en la sessió de cloenda del 6° Congrés de la JOC a Oviedo afirmava: "Som intran-sigens quan es tracta del dret dels treballadors. Enda-vant". En canvi, l'alta jerarquia eclesiàstica s'ha man-tingut lligada, escandalosament, al costat del règim que opprimeix la majoria d'aquest poble del qual diuen ésser-no pastors. No podem registrar cap acte, ni cap escrit o declaració episcopal, fins i tot de la zona afectada, adreçada a parlar del problema.

El 10 de setembre s'inicià la represa del treball a les mines d'Astúries, però la lluita ha estat llarga. Con-tràriament al que pot semblar els vaguistes no han es-tat vençuts. Segons la tàctica de fer "torns de vaga", el seu paper —insuperablement jugat— és mantingut, en el moment de redactar aquesta nota, per les mines lleone-ses i és iniciat per les andaluses on existeix un am-bient de forta tensió registrat a Rio Tinto, Puertolla-no, etc.

Contràriament al que succedí l'any passat, que la vaga no va recórrer a crear els "torns", aquesta vegada una organització mínima representada per l'Aliança Sindical Obrera portà a terme tot el pla de lluita.

No hi ha reforma vàlida si no existeix la socialització del poder econòmic; i perquè sigui real la participació dels treballadors a la gestió econòmica cal ultrapassar el marc estret de l'empresa i crear institucions en les quals el treballador pugui pronunciar-se davant les grans decisions polítiques i econòmiques de l'Estat.

ANGOLA I EL FUTUR DE PORTUGAL

Tothom veu molt clar que els esdeveniments d'Angola són d'interès vital per a Portugal. També és evident que tot el que passa a Portugal pot afectar de manera decisiva la resta de la Península. Els governs dels dos estats que actualment la formen, conscients d'aquesta realitat, procuren afortir els seus lligams, i els moviments d'oposició també treballen en aquest sentit. Hi pervindrà, segurament, tan bon punt la seva pròpia cohesió interna ho permeti i posin al dia aquella vella tradició iberista que els federalistes hispànics i portuguesos van ressuscitar, mentre vaticinaven que no podia haver un veritable democràcia a Portugal si no hi era a l'Estat espanyol i viceversa. L'urpredicció ha estat certa fins avui.

Avui el règim portuguès trontolla. No tant per la força de l'oposició interna com pel batibull que té a les colònies —ens referim a "les províncies d'ultramar"—. ¿La vitalitat dels països africans, ajudarà a acabar de desvetllar l'aclaparadora oposició de la metròpoli? Creiem que les coses no poden ésser de cap més manera. A Angola i arreu dels països colonitzats s'aixeca una gent que no té res per perdre. Ells inicien un moviment revolucionari que a la metròpoli pot ésser continuat per una oposició que després de tanta anys de cloroform no hauria donat el primer pas tota sola. Suposant que les coses no vagin així i prescindint de la força hipotètica de l'oposició, els esdeveniments d'Àfrica, amb la pèrdua de les colònies, posarà el govern Salazar en una situació interna i internacional insostenible. I que les colònies es perderan, us ho diu fins el portuguès mitjà que trobau pel carrer.

Alguns diuen que el món es confabula, amb els americans a l'avant, per a impedir que Portugal accomplixi la seva missió civilitzadora. Ara, això de la missió civilitzadora ja va quedar força en quarantena quan la revolta dels angolenses va tenir per resposta una "massacre" de 50.000 civils i la mort per tortures de 5.000 guerrillans.

capturats, segons informes d'alguns negres dels 200.000 refugiats al Congo. Davant d'aquots fets molta gent s'interessa per Angola. Així ens hem pogut enterar que aquest país té uns 4.400.000 habitants, 150.000 dels quals són europeus. Des de 1961 tots tenen la nacionalitat portuguesa, i teòricament no hi ha discriminació de races. 1.700 propietaris blancs controlen 257.962 ha., en les que 87.000 treballadors indígenes cultiven cafè. Un total de 54.900 propietaris negres disposen d'unes 50.000 ha. en les que obligatoriament han de cultivar cotó. El treball forçat és encara vigent, i tots els homes de 18 a 55 anys han de treballar per l'Estat en la construcció de vies públiques, etc., o fer-ho per a companyies privades que sempre paguen una mica més bé: menys de 300 ptes al mes. Segons Galvão, l'indígena "lliure" es troba en pitjor situació que si fos un esclau: l'esclau cal tenir-lo sa i fort, o canvi si el treballador cau malalt és, a Angola, fàcilment substituïble. Les dones i les criatures treballen la terra. Hi ha un metge per cada 5.500 km. L'Estat ha creat dues biblioteques, però entre els indígenes hi ha un 99% d'analfabets.

La repressió brutal no ha estat suficient per a deturar el moviment d'independència anglesa que actualment dirigeix el MLPA o Moviment per a l'Alliberament d'Angola, dirigit per M. de Andrade, i l'UPA o Unió de Pobles Angolesos. El MLPA reb ajuda de Ben Bolla i d'altres països africans. L'UPA que darrerament ha perdut la meitat dels seus militants, entre els quals els militars, és un partit sense una clara orientació política, que esgrimeix un nacionalisme abrandat. Té la simpatia dels Estats Units, que en defensar-lo poden exhibir el seu anticolonialisme i al mateix temps pensen recolzar-hi ja que és un partit fàcil de manejar en una futura Angola independent. Aquesta perspectiva no deu fer gens de gràcia als belgues i britànics que ajuden Salazar, tot dissimulant-ho tant com poden. No cal dir el que suposaria per a l'Àfrica del Sud o per a Katanga la independència d'Angola.

Quan pels carrers de Lisboa veiem els cartells d'Angola és nostra", creiem trobar-nos davant d'una mostra d'umor

negre. Pensem que Portugal és un país subdesenvolupat, i per tal de mantenir el seu règim colonial necessita de la participació dels grans trusts europeus i americans, que són els que exploten i per tant es beneficien de les riqueses d'Angola (x). Per altra part els beneficis que les companyies portugueses aconseguixen, només han representat acumulacions de capital però no han proporcionat cap inversió a la metròpoli. En lloc de contribuir al desenvolupament de la indústria o de l'agricultura, han passat a fer més grosses unes poques fortunes ja existents.

Però, per ignorant que sigui el poble portuguès (que té el percentatge d'analfabets més alt d'Europa, juntament amb Grècia), sab que les coses no van pas exactament com els expliquen, i la guerra d'Angola és altament impopular.

Segons declaracions oficials, l'any 1962 Salazar havia aconseguit emprèstits per valor de 4,5 milions d'escuts. Un país que no té indústria posada i ha de comprar totes les armes, no pot sostenir per molt temps de temps una situació com la present.

I després? Segons Ramos da Costa, líder de l'oposició portuguesa, no és cert que si Portugal quedava reduïda a la seva àrea ibèrica hauria de morir; pot subsistir, diu, pels seus propis mitjans; millor si una política més intel·ligent aconseguís d'asegurar-se a temps al menys unes formes de comerç amb les actuals colònies, o, pitjor confinant-se a la Península i fent una espècie de simbiosi amb els altres països ibèrics.

"Oppenheimers",

(x) Les companyies "De Beers Consolidated",/"Gulf Oil C", angleses i americanes, "Petrofina", "Banque Burnay" belgues, "Pechiney" francesa, i "Cuf" portuguesa, exploten els minerals i l'agricultura. La companyia que explota els diamants, la "Diamang", posseeix un territori igual a 1/3 de la superfície de Portugal. També hi ha el "Banco de Angola" i la "Société Agricole Cassaquel" (dividende distribuïts en un any normal: 15% del capital), la companyia "Sucre d'Angola" (47% de les exportacions de la colònia; dividende distribuïts l'any 1962: 20% del capital), la Companyia de Ferrocarrils de Benguela, la Companyia Angoleesa d'Agricultura, la Companyia Minera de Lobito, lligada a la "Krupp", etc.

ALGERIA AVUI

Podem dir que el nou Estat algerí ha esdevingut un Estat totalitari. El 28 d'agost l'Assemblea algerina, després de rebutjar totes les esmenes presentades, votà la constitució que li havia estat proposada. El 8 de setembre el poble algerí ratificà per plebiscit la votació de l'Assemblea. Ahmed Francis, Ben Khedda, Boudiat, Forhat Aabas, Boussont, Belkacem, Khidder, tots ells antics quadres del FLN, han estat absents dels debats, emprisonats, exiliats o apartats de la vida política.

"El FLN, partit únic, defineix la política de la nació i inspira l'acció de l'Estat". L'Islam és proclamat religió de l'Estat. El President de la República és Cap de l'Estat, Cap de govern i Cap de l'exèrcit. És responsable davant l'Assemblea i elegit per cinc anys, per sufragi universal. Els candidats de l'Assemblea han d'ésser membres del FLN i seran escollits pel "Bureau Politique". El poble està en darrer terme, en mans del "Bureau Politique", és a dir, en mans del mateix Ben Bella, i sense límits de cap mena.

Cal preguntar-nos si és aquest el règim que convé a Algèria en la fase de construcció d'un Estat i després de vuit anys de guerra. Creiem que l'anàlisi no pot ésser fet de s d'os quomes mentals europeus i necessita una forta dosis de bona fe i una seriosa visió de les realitats d'aquell país.

L'Estat algerí es proclama socialista: un socialisme àrab que vol ésser original. Hi ha una oposició de l'esquerra per a la qual la socialització és massa lenta i la cooperació amb França perillosa pels llaços neocolonialistes que pot crear. Hi ha una oposició a la dreta, la dels moderats, per a la qual el règim social propugnat, i les fórmes polítiques instituídes són passos en fals cap a l'esdevinidor del país. Hi ha, tanmateix, entre els quadres actuals de l'aparell de l'Estat, d'una banda, una oposició que podríem dir de fons, i d'altra banda, una oposició personalista. Hi ha una opció socialista que, segons vos autoritzades, és una carrera contra rellotge

davant una opció burgesa i neocolonialista.

Hi ha un autèntic arbitrarisme polític, uns empresonaments sense garanties. Hi ha un país abandonat per un milió d'europaus, entre els quals, quadres, capital, tècnics, etc.

Tot això és Algèria.

Podem lamentar que els camins totalitaris oscollits per l'actual règim no siguin els mateixos camins que nosaltres voldríem. Creiem, però, que les qüestions algerines --i en general les dels nous països independents-- demanen d'ésser tractades amb gran respecte per part de l'Europa europea; creiem també que han d'ésser analitzades des de l'angle de reivindicació social immediata, i que cal intentar d'establir un diàleg en el qual la disponibilitat sigui recíproca.

DISCRIMINACIÓ RELIGIOSA AL VIET-NAM

Fa molt pocs dies que un sisè bonze s'ha cremat viu ell mateix, com a protesta a la política de discriminació del dictador Diem contra els budistes. Encara que no ens convenen els mitjans utilitzats per aquets monjos budistes per a manifestar llur disconformitat, ens veiem obligats a compendre'ls i a conèixer exactament perquè realitzen actes com aquests.

Les causes són ben clares: el Viet-nam del Sud és un país on un grup oligàrquic (guirabó familiar) adopta una postura intransigent enfront el budisme, la religió tradicional del país, en nom d'un protès "anti-comunisme", afavorint en canvi un grup religiós minoritari (el catolicisme al qual pertanyen tots els qui detenten el poder). La confirmació de discriminació religiosa ve donada pel fet que el germà del president és l'arquebisbe de Hué, segona ciutat del Viet-nam, el qual és un dels més fervents defensors del règim. La intransigència religiosa, però, és un fet no compartit pel Vati-

semblon provar-ho els darrers incidents ocorreguts durant les visites de l'arquebisbe de Hué i de la influent cunyada del President a Roma), ni per altres jerarquies col·leccionàtiques del Viet-nam, com l'arquebisbe de Saigon; en realitat es tracta d'un mitjà per a justificar la repressió contra la oposició i de mantenir la fidelitat al règim del sector reaccionari catòlic molt influent. Aquesta lluita aparentment religiosa no és sinó un episodi més d'un enfrontament del poble del Viet-nam contra la dominació colonial i oligàrquica.

Una guerra civil començà amb la retirada dels japonesos a la fi de la segona guerra mundial. Un front nacionalista, el Viet-minh —molts dels quadres del qual eren comunistes—, s'oposà als soldats francesos vinguts de nou. Aquesta guerra civil s'acabà amb l'armistici de 1954, amb la conferència de Ginebra, en la qual fou partit el país en dos: un al nord controlat pel Viet-minh i ja plenament compromès amb el "camp socialista", i un altre al sud controlat per Ngo Din Diem, president posat pels francesos en una típica maniobra neo-colonialista. La guerra civil, però, continuà, al Viet-nam del Sud l'oposició armada, el Viet-cong, està deslligada de tot compromís amb els grans blocs mundials. El dictador Diem es pot mantenir gràcies a l'ajuda militar —armes i soldats anomenats "instructors"— i econòmica dels americans, substituïts dels francesos a partir de 1954. El Viet-cong té com a program l'expulsió de totes les tropes estrangeres del Viet-nam del Sud, el trencament amb tots els lligams neo-colonialistes, la neutralitat del país respecte als blocs i el desenvolupament d'una política socialista. Molt probablement, el Viet-cong rep ajuda militar i econòmica dels països comunistes, principalment del Viet-nam del Nord, i no sabem fins a quin punt l'anomenada política "anticomunista" dels Estats Units al Viet-nam del Sud, podrà comprometre l'efectiva neutralitat del Viet-cong si aquest aconseguís de derribar el règim de Diem. I és que en realitat, als americans no els interessa l'alliberament del poble del Viet-nam del Sud sinó el manteniment d'una aliança militar i d'una base de provocacions a l'Extrem Orient.

J. Fernàndez de Castro - LA DEMAGOGIA DE LOS HECHOS -
Ruedo Ibérico. París, 1962

J. Fernàndez de Castro ha escrit aquest llibre des de la seva posició de membre del FLN i tot el llibre va ésser una divulgació de la ideologia d'aquest partit i dels seus plans. Hi ha un gran pas entre aquesta obra de Fernàndez de Castro i les seves anteriors. En "Teoría sobre la revolución" s'acontentava de fer un anàlisi de "el orden burgués vigente" i proposava una mena de resistència -passiva-cristiana-pro-revolucionària. Avui veu que,

"El pueblo vive en la indigencia, la estructura no produce los bienes suficientes para que el pueblo pueda satisfacer sus necesidades fundamentales y su hambre es sin duda una excelente razón para sentirse revolucionario, para asaltar las estructuras y hacerlas producir los bienes que necesita mediante una planificación científica del desarrollo esperando a que en una revolución lenta y problemática le llegue también su turno al pueblo de dar satisfacción a su viejo apetito"

La solució: una revolució que permeti implantar una estructura econòmica col·lectivista, l'única que pot assegurar una autèntica democràcia. No ha d'ésser simplement un sistema per a aconseguir elevar el nivell econòmic (encara que la revolució l'ha d'elevar) sinó de conquistar per a tota la totalitat del poder polític i econòmic i crear a més a més les estructures necessàries perquè aquest poder efectiu no pugui ésser arrebatat al poble, ni detestat exclusivament per una classe. Hi ha d'haver un poder fort que sigui exercit pel poble i residixi en ell. Les dificultats i perills que això suposa no deixen de preocupar a Fernàndez de Castro, que expressa la seva gran confiança en l'home en les pàgines finals.

Gerald Bogan - EL LABERINTO ESPAÑOL. Antecedentes sociales i políticos de la guerra civil. - Ruedo Ibérico. París, 1962

Les Editions Ruedo Ibérico de París han publicat les versions castellana i francesa de l'obra de Bogan: "The Spanish Labyrinth", sense dubte el millor estudi sobre les causes de la guerra civil, fet seguint un mètode exigent d'investigació històrica.

Aquesta anàlisi ens mostra no solament l'egoisme,

transigència i la brutalitat de les castes dominants (des de mantenir la Península en un estat d'endarreriment fins a llançar-se a la més sagnant de les guerres civils), sinó també el fracàs de la república liberal per a resoldre els problemes peninsulars (ineficac reforma agrària, febles a davant els militars, incapacitat per a resoldre la qüestió de les minories nacionals, força pública al servei del capitalisme, . .). Les millors imatges d'aquestes dues situacions ens les mostra, per una part, quan descriu la continuada persecució dels camperols dels sud peninsular per la guàrdia civil quan intentaven de cultivar les terres no cultivades, per altra part, quan subratlla el fet que, Lerroux, el radical extremista i antiolòric, tot presidint el govern de la república —amb l'aprovació de propietaris i de patrons— empresonava quaranta mil obrers i posava monàrquics en llocs de comandament.

L'anàlisi de la qüestió agrària és la millor part del llibre. En canvi, és en l'estudi del socialisme peninsular i de l'estructura històrica de la Catalunya moderna, on el llibre té les seves llacunes més grans. Sens dubte, la seva lectura és fonamental per a conèixer les causes del fracàs de la democràcia burgesa a la Península.

Carlos Rama-LACRISIS ESPAÑOLA DEL SIGLO XX- Fondo de Cultura económica, Mèxic-Buenos Aires, 2a. edició, 1962.

Los crisis internas de l'Estat espanyol, a través del segle XX són estudiades minuciosament en els aspectes constitucionals. El llibre dona prous elements de judici per a l'argumentació objectiva i raonada de la illegalitat i l'abús que el sistema vigent origina. Carlos Rama, que en aquesta segona edició ha afegit un capítol titulat "España 1942-1960", no pretén fer història, ni vol parlar una vegada més del problema hispànic, sinó que fa un estudi de les concepcions i les actituds dels homes de l'Espanya contemporània. Sota dos lemes oficials: "Un estado nacional-sindicalista, totalitario, autoritario, unitario, imperialista y ético-misional" i "Un estado católico, social y representativo", analitza, en dues etapes ben definides (abans i després de 1942), la mentalitat i l'evolució històrica del règim actual. Ampli i ben documentat, aquest llibre hauria d'ésser considerat com un manual imprescindible per a la lluita política i la clarificació ideològica.